

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 279. — ŠTEV 279.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 29, 1926. — PONDELJEK, 29. NOVEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

SHEFFIELD HOČE IZSILITI KRIZO

Ameriški poslanik v Mehiki se je vrnil na svoje mesto ter domnevajo, da bo izsilil krizo. — Opazovalci v mehiškem glavnem mestu so prepričani, da se bo pojavil razkol v tridesetih dneh, razven če bi Calles popustil glede zemljiških postav. — Povišanje tarifa.

MEXICO CITY, Mehika, 28. novembra. — S prihodom poslanika Sheffielda napovedujejo politični opazovalci, da bodo spravljeni odnosi med Združenimi državami in Mehiko do viška in da bo v teku tridesetih dni ali odpoklican poslanik Sheffield ali bo pa sklenjen z Mehiko dogovor, ki bo zadovoljil Združene države.

Aplikacije za potrdilne koncesije morajo vložiti petrolejske kompanije na temelju določbe petrolejske postave najpozneje do 30. decembra. Ne kaj izoliranih aplikacij so že vložile nekatere ameriške kompanije, a večina petrolejskih magnatov je sprejela svarilo Washingtona, da bi sprejem petrolejskih postav ogrožal bodoče zahteve petrolejskih kompanij za zavarovanje.

Tukaj so mnenja, da so preveliko važnost pripisovali obvestilu iz Washingtona, da so sprejele angleške, nizozemske in nekatere ameriške tvrdke določbe mehiške petrolejske postave.

Sheffielda je pričakovalo na postaji veliko število odličnih Amerikancev in diplomatični zbor. Senyor de Castillo, načelnik protokolskega departamenta zunanjega urada, je pozdravil Sheffielda v imenu mehiške vlade.

Poslanik je preživel jutro v družbi Arthurja Schoenfelda, poslujočega poslanika tekom njegove odsotnosti. Sheffield je bil v svojem uradu popoldne ter se seznanjal z najnovejšimi razvoji ameriško-mehiškega položaja, ki so se završili tekom zadnjih osmih dni njegovega potovanja iz New Yorka semkaj.

Tukaj prevladuje mnenje, da je spravil zadnji razvoj v Nicaragui razmere med Združenimi državami ter Mehiko do viška.

WASHINGTON, D. C., 28. novembra. — Povišanje tarifa za metanol ali sintetični lesni alkohol od 12 na 18 centov za galono, je odredil predsednik Coolidge včeraj na priporočilo tarifne komisije. Povišanje tarifa je postalo potrebno, da se izenači razliko v produkcijskih stroških tukaj in v inozemstvu, posebno v Nemčiji, ki je glavna tekmovalka Amerike v tem produktu.

Edina kompanija, ki proizvaja sintetični metanol v Nemčiji, ni hotela zastopnikom tarifne komisije pokazati rekordov. Komisija je bila vsled tega omejena na cene metanola, importiranega iz Nemčije pri določenju inozemskih stroškov produkcije. Povprečna cena metanola, importiranega tekom leta 1925, je znašala 48 centov.

Domači produkcijski stroški rafiniranega metanola, vključno transport v New York, so znašali 75 centov za galono.

Ognjenik Vezuv zopet bruha.

Novo žrelo ognjenika Vezuva je pričelo bruhati velike mase lave. — Ognjena reka je globoka šest čevljev, široka dvajset čevljev in ogroža dolino.

NAPOLI, Italija, 28. novembra. Ognjenik Vezuv se je zopet predramil. Reka lave, globoka šest čevljev ter dvajset čevljev široka teče iz velike luknje v kraterju. Ognjenik je obnovil danes svoje delovanje, in lava je dosegla zvečer že več kot eno miljo, uničila vso vegetacijo na svoji poti ter se pomika naprej z neobičajno naglico.

Ob istem času meče nov erupcijski stožec, dvjesto čevljev v premeru proti nebu velike mase raznega materijala. Na razdaljo več milij se slišati silne notranje eksplozije.

Profesor Malladra, načelnik kraljevskega observatorija, je preteklo noč proučeval problem ter dal nato zagotovila, da ni nikake neposredne nevarnosti, ker se lava hitro strjuje.

Kljub temu pa so prebivalci vasi pozorni, ker se boje sile Vezuva, katerega so v starih časih častili kot nekako božanstvo.

Profesor Malladra je pojasnil, da so eksplozije posledica velikih množin deževnice v kraterju, ki se je tvoril leta 1905.

Nobene panike ni med prebivalstvom, čeprav moli na stotine kmetov za božjo pomoč.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Mrs. Hall je bila zaslišana kot priča.

Mrs. Hall je zopet potrdila vero v moža ter zanimala krivdo umora. — Trdi, da ni imela nobene vzroka za sum do časa, ko so našli trupla ter navedla nato podrobnosti.

Glavni razvoji v Hall-Mills morilnem procesu so naslednji:

Mrs. Hall je pričala zase ter zanimala vsako vednost ali krivdo. Obramba je navedla dokaze, ki nasprotujejo trditvi države, da je skušala Mrs. Hall zatreti preiskavo. Njeni zagovorniki so zahtevali zopetno odprtje slučaja potom urada generalnega pravdnika.

Timothy Pfeiffer ter bivši državni senator Florence, prejšnji in sedanji pravni zastopnik Mrs. Hall, sta nepričakovano nastopila kot priči.

Pfeiffer je povedal Simpsonu, da je prišel Di Martini bližje izsleditvi resničnih morilcev kot pa Simpson.

SOMERVILLE, N. J., 28. nov. Mrs. Frances Stevens Hall je nastopila včeraj kot priča ter zanimala vsako krivdo ali vednost za Hall-Mills umor.

Čudno razpoloženje napetosti je obšlo sodno dvorano, ko je sedla na pričevalni stol prostovoljno, ker ni noben obtoženi obvezan pričati zase. Videla je svoja dva brata, Willie in Henry Stevensa sedeti na ta stol ter se vrniti z neke vrste triumfom.

Nastopila je ob dveh popoldne ter slišala Roberta McCarterja, ki jo je vprašal:

— Mrs. Hall, ali ste ubili svojega moža ali Mrs. Mills?

— Ne, — je odgovorila z globokim mirnim glasom.

— Ali ste igrali kako vlogo v strašni tragediji?

— Nikake.

— Ali ste bila udeležena na katerikoli način?

— Ne.

— Ali ste bila v De Russeys Lane ali tam v bližini v noči 14. septembra 1922?

— Ne, nisem bila.

— Ali ste dala tej poroti natančno ugotovilo glede svojega početja v dotični noči?

— Absolutno.

Mrs. Hall je bila centralna postava tega presenetljivega omrežja umora in skrivnosti. Vsakdo v sodni dvorani je vedel to. In vsakdo je hotel sedaj izvedeti, če je ona pajek ali muha v tej velikiški mreži.

Pripovedovala je odkritosrčno. Na levo od nje sta hjena dva brata pozorno zasledovala vsako njeno besedo. Henry Stevens je še vedno igral vlogo neprizadetega človeka, a dobrovoljnost je izgubila z obraza Willie Stevensa.

V splošnem je treba reči, da je dobro prestala, svojo preizkušnjo ter ni podlegla križnemu zaslišanju.

Charlotti se bliža smrt.

BRUSELJ, Belgija, 28. nov. — Zdravniki domnevajo, da so bivši kraljici Charlotti ure štete. Stara je 86 let ter trpi vsled revmatizma. Bolezen se ji je zadnje dni jako poslabšala.

Bivši kanadski ministr. predsednik se bo na-

stanil v Torontu.

OTTAWA, Canada, 28. novembra. — Bivši kanadski ministrski predsednik Arthur Meighen se bo bo za stalno nastanil v Torontu.

Zdravniki soglašajo glede Ferdinanda.

Kralj Ferdinand ima raka, se glasi soglasno poročilo zdravnikov, a ni v neposredni nevarnosti. — Njegovo zdravstveno stanje je boljše, je bila informirana Marija.

BERLIN, Nemčija, 28. novembra. — Nasprotujoča si poročila glede stanja romunskega kralja Ferdinanda soglašajo vsa glede ene podrobnosti, — da namreč trpi na resnem slučaju črevesnega raka. Poročevalce Worlda na Dunaju je sprejel iz Bukarešte zanesljivo informacijo, da namerava neki francoski kirurg preložiti operacijo, dokler ne bo dospela tja kraljica Marija. Poročilo zmanjšuje stanje kralja z ugotovitvijo, da ni v postelji in da je bil pred kratkim na lovu.

Bolj radikalno pa je poročilo, ki je prišlo iz Beograda in v katerem se glasi, da je kralj že mrtev in da se prikriva to dejstvo, da se prepreči revolucionaren izbruh.

Neki visoki dvorni uradnik je že odpotoval iz Bukarešte v Cherbourg, da čaka tam na prihod kraljice Marije iz Amerike ter se glasi, da jo hoče pozvati da naj potuje naravnost v Bukarešto ter se izogne Parizu ter možnemu srečanju s Karolom.

Poročila, ki so dospela včeraj popoldne iz Bukarešte, pravijo, da bo prevzel najbrž v slučaju smrti kralja regentstvo za princeza Michaela, sina Karola, vladajoči svet, obstoječ iz romunskega vrhovnega sodnika, metropolita ter princeza Nikolaja.

Glasi se, da želi biti kraljica Marija četrti član regentskega komiteja, da pa ji nasprotuje ministrski predsednik Averescu, kojega opozicija je bila baje še povečana izza potovanja kraljice v Ameriko.

Poroča se nadalje, da je sklenil dogovor z liberalci ter pristati prejšnjega ministrskega predsednika Bratianu, da se bo prejšnjemu prestolonasledniku Karolu prepovedalo povratek na Romunsko. Glasi se, da so bili odpuščeni v zadnjih par tednih vsi generali, ki so se zavzemali za povratek Karola.

PARIZ, Francija, 28. novembra. Včeraj so krožila tukaj čeli dan poročila, da je zdravstveno stanje kralja Ferdinanda obupno in da je celo že mrtev.

Gen. Garibaldi odpoto- val proti Ameriki.

CHERBOURG, Francija, 28. novembra. — General Peppino Garibaldi je danes odpotoval na parniku "Carmania" proti Ameriki. Par dni se je mudil v Parizu v namenu, da bi kaj pomagal svojemu bratu Ricciottiju, ki je tam zaprt.

Pred odhodom je rekel: Upam, da bo moj brat kmalu prišel za menoj.

Bivši kronprinc kot razsodnik.

BERLIN, Nemčija, 28. novembra. — Zadnje potovanje prejšnjega kronprinceva v Doorn je imelo namen uravnati finančne zadeve Hohenzollerenske družine, soglasno z dobroinformiranimi krogi, ki so zanimali, da je zdravstveno stanje prejšnjega kaiserja povzročilo to potovanje.

Izza uravnave med prejšnjo vladajočo hišo in prusko državo so postale potrebne razne ureditve in vsled tega se bo vrnil kronprince kot pooblaščenec svojega očeta.

Lloyd George je pozval delavce.

Lloyd George je pozval delavsko stranko, naj ga podpira. — To baje znači, da je prevzel vodstvo liberalne stranke. — Koalicijo smatra za zmago.

LONDON, Anglija, 28. novembra. — David Lloyd George je zopet nastopil v politični areni.

Prvikrat izza časa, ko je resigniral lord Asquith, kot voditelj liberalne stranke, se je odločil vložiti v koalicijski predsednik včeraj privikrat očito pogled za liberalno vodstvo ter istočasno izzval sedanjo konservativno vlado. Članom delavske stranke je naslikal očarljivo vizijo prednosti, katere bi nudila zveza z liberalci. Povedal je delavski stranki odkrito, da bi lako ona v družbi liberalcev določila politiko prihodnjega parlamenta. Če bi združila delo svoje roke z liberalizmom, bi bili liberalci v položaju, da ne pomagajo le, temveč da tudi ustrajajo pri svojih zahtevah.

Tvorjenje kampanje v Kingsway Hall za boljše nastanjenje ter za podporo liberalne zemljiške politike, je nudilo priliko, katere se je poslužil Lloyd George, da ima svoj prvi govor, o katerem izjavljajo njegovi prijatelji, da je fanfara trobent, ki napoveduje bodočim triumf, dočim pomenja za njegove sovražnike svarilo, naj tesneje strnejo svoje vrste ter se bori proti svojemu staremu sovražniku.

Pogreb odličnega boljševika Krasina.

Velike ljudske množice so prisostvoval v Londonu pogrebni obredom za pokojnim Leonidom Krasinom. — Truplo bo vpepeljeno in prah bo zakopan pod Kremljem.

LONDON, Anglija, 28. novembra. — Svetlordeča preproga je pokrivala krsto Leonida Krasina, pokojnega sovjetskega poslanika v Londonu, ko so njegovo truplo prenesli včeraj iz Chelsam House v Golders, za pogreb in vpepelitev. Pepel bo odveden v Moskvo, kjer se bodo vršile oficijelne slovesnosti.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

Pogrebni obred je bil pripravljen, obstoječ iz gozde in govorov. Več kot tri tisoč ljudi je prisostvovalo, med katerimi je bilo dosti odličnih članov delavske stranke.

IZ NEMŠKE NOTRANJE POLITIKE

Padec nemškega obrambnega ministra Gesslerja je skrajno vrjeten. — Odstop ministra zahtevajo socialisti radi monarhističnih intrig, v katere je bila zapletena armada. — Pričetek novih razkritij.

BERLIN, Nemčija, 28. novembra. — Po odstopu Karla Severinga, pruskega ministra za notranje zadeve ter generala von Seeckta, vrhovnega poveljnika nemške armade, je pričakovati sedaj padca tretje odlične osebnosti v javnem življenju po vojni.

Naslednja priča omahljivosti javne karijere bo soglasno z govoricami v tukajšnjih političnih krogih Otto Gessler, obrambni minister, kojega stališče se smatra skrajno kompromitiranim vsled zadnjih razkritij, ki spravljajo v resno zvezo nemško armado ter nepostavne militaristične in monarhistične organizacije.

Prvo teh razkritij so bili notorični Fahme procesi v Landsberg pred enim mesecem, v katerih so obtožili obtoženi nacionalistični častniki dr. Gesslerja, da je dovolil organiziranje nepostavne "črne reichswehr", čeprav je kršil s tem versaillesko mirovno pogodbo.

Nato so prišla slavna breslavska razkritja, ki so pokazala, do so kolektirali častniki reichswehruja denar pri industrijalcih v Šleziji za plačevanje inštruktorjev, ki naj bi vojaški vežbali nemške civiliste.

Tretje razkritje, memorandum iz Mahrauna, je zadalo nadaljni udarec obrambnemu ministru, ker je spravilo na dan odnose, obstoječe med gotovimi elementi v reichswehru ter pangermanskimi fanatikami lige za prostost pravice, ki je izdelala pred tremi leti fantastični načrt za vojno med Nemčijo in Rusijo na eni strani ter Francijo in Poljsko na drugi.

Pojasnili Gesslerja glede Mahraun memoranda v nemškem državnem zboru v preteklem tednu, je bilo zelo šepavo, ker je v njem kar mrgolelo nedoslednosti.

Včeraj je nadaljeval Breslauer Volkswacht, ki je last Pavla Loebeja, socialističnega predsednika nemškega državnega zbora, s svojimi razkritji, kojih namen je dokazati, da so reakcionarni častniki reichswehruja ustanovili kakih štirideset uradov po Šleziji, da izurijo rekrute za reichwehr. V političnih krogih se glasi, da bodo prihodnji teden v državnem zboru objavljena nadaljna senzacionalna razkritja, ki spravljajo Gesslerja v stik s temi monarhističnimi intrigami.

kjih številni so imeli nagovore. Pepel bo pokopan pod zidovi Kremlja, v bližini zemljskih ostankov drugih voditeljev ruske revolucije.

Tekom jutra so se oglasili v Chelsam House zastopniki skoro vseh poslaništev v Londonu. Občudovalci pokojnega so poslali vence, ki so napolnili dva voza.

Poroča se, da bo postal naslednik Krasina general Sokolnikov, bivši finančni komisar. Kljub dej-

stvu, da je stal general Sokolnikov na strani opozicijskega elementa v komunistični stranki, je obdržal zaupanje vladajočega dela v toliki meri, da se mu je v preteklem poletju lahko poverilo mislijo glede pogajanj o gotovih finančnih dogovorih z ameriškim bankami. Ta mislija pa se je izjavila, ker mu ni hotel dati ameriški državni departament vizeja.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preteka, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo; da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 2.45	Lir 100 \$ 4.90
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 9.50
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$13.95
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$22.75
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$44.50

Za pošiljave, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brajzavnem planu izvrjujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
Phone: CORTLANDT 4687
New York, N. Y.

Posebni po- datki.

Pristojbina za izplačilo ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$500, po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto selja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ROMUNSKI KRALJ

Časopisje je pred kratkim poročalo, da je romunski kralj Ferdinand zbolel. In sicer nevarno zbolel.

Zastrantega je tudi romunska kraljica nenadoma prekinila svoje potovanje po Ameriki ter pohitela domov.

Kakšna je pravzaprav njegova bolezen, ni še natančno ugotovljeno.

Nekatere brzojavke pravijo, da ima slabo kri in da je slaboumen.

Kot človeku mu želimo, da bi kmalu ozdravel.

Glede slaboumnosti pa rečemo samo to, da pri kraljih ne pride dosti vpoštev.

Poglavitna je šarža pod vratom in "ordlar" na kapi. Kar ima kralj pod kapo, je v sedanjih časih stranskega pomena.

CHIKAŠKI SLOVENC ZA POPLAVLJENCE

Rojak Janez Gerčar nam je poslal \$373.20, katere je v družbi rojakov Math Slane, Math Setničarja in Franka Dolence nabral v North Chicagu in v Waukeganu za nesrečne poplavljenke v Polhovem Gradcu.

Vztrajni nabiraleci so obiskali vse slovenske hiše v North Chicagu in Waukeganu ter naleteli na dobra srca. Daroval je sleherni rojak brez izjeme — nekateri več, nekateri manj. Rojaki so pokazali zmisel za geslo: — "Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze!"

Polhov Gradec je že tretjič zadela grozna povodenj, toda koncem septembra je bila najstrašnejša. Lepa svota \$373.20 bo tamošnjim poplavljencom precej za legla.

Darovali so sledeči rojaki:

Po \$10.00: Mr. F. Opeka, Mr. J. Čeznik, Mr. F. Oblak.

Po \$5.00: Mr. J. Drašler, Mrs. J. Sadej, Mr. M. Plestenjak, Mr. Frank Petkovšek, Mr. J. Maček, Mrs. J. Kern, Mr. J. Polanšek, Mr. J. Gržel, Mr. F. Hodnik, Mr. J. Gabrovšek.

Po \$3.00: Mr. A. Skvarče, Mr. F. Barle, Mrs. M. Drobnič, Mr. F. Svete, Mrs. A. Pustavrh, Mr. J. Leskovec.

Po \$2.50: Mr. F. Arhar.

Po \$2.00: Mr. J. Gerčar, Mrs. M. Setničar, Mr. M. Slana, Mr. A. Leben, Mr. J. Leben, Mrs. F. Meseč, Mr. J. Leben, Mr. F. Pustavrh, Mr. J. Gerjol, Mr. F. Gantar, Mr. F. Slabe, Mr. J. Setnikar, Mr. J. Rode, Mrs. F. Repp, Mrs. H. Kuntar, Mrs. F. Velkoverh, M. J. Čeznik, Mr. F. Dolenc, Čepanova brata, Mr. A. Ogrin, Mr. F. Petrovič, Mr. M. Gregorin, Mr. J. Zore, Mr. P. Mahorič, Mr. J. Jesenovec, Mrs. A. Rode, Mr. J. Zore, Mr. J. Završnik, Mr. J. Malovrh, Mr. F. Jerina, Mr. F. Zdešar, Mr. A. Žero vnik, Mr. J. Homac, Mr. J. Loequitus, Mr. M. Jerab, Mr. J. Drašler.

Po \$1.10: Mr. J. Mivšek.

Po \$1.00: Mr. Fr. Brence, Mr. J. Zalar, Mr. A. Mausear, Mr. J. Kink, Mr. J. Podboj, Mr. A. Knežaj, Mr. J. Grahek, Mr. A. Malovarski, Mr. J. Dobrovolc, Mr. F. Korn, Mr. J. Kogovšek, Mr. A. Železnik, Mr. A. Končan, Mrs. M. Kaučnik, Mr. H. Ruskell, Mr. M. Madič, Mr. T. Troha, Mr. P. Peklaj, Mr. P. Dolenc, Mr. A. Stritar, Mr. F. Remžgar, Mr. F. Drašč, Mr. A. Remžgar, Mr. J. Camernik, Mr. F. Mrlak, st., Mr. F. Mrlak, jr., Mrs. J. Malovrh, Mrs. J. Benčina, Mr. J. Kužman, Mr. A. Čepnovar, Mr. M. Malešič, Mr. F. Čuden, Mr. F. Velkoverh, Mr. M. Oltuskey, Mr. P. Trnovec, Mr. M. Godman, Mr. I. Kucler, Mr. J. Kucler, Mr. A. Steblaj, Mr. J. Kukar, Mr. J. Mahnič, Mr. A. Ikočič, Mr. F. Stimac, Mr. J. Debeve, Mr. A. Marinčič, Mr. A. Gorišek, Mr. F. Otaveč, Mrs. F. Adler, Mr. F. Kucler, Mr. F. Birtič, Mr. M. Zupec, Mr. F. Zupec, Mr. F. Frlan, Mr. J. Mrlak, Mr. J. Hodnik, Mr. M. Suhadolnik, Mr. J. Repp, st., Mr. J. Repp, jr., Mr. F. Jare, Mr. J. Sifler, Mr. J. Rožnik, Mr. I. Grom, Mr. F. Artač, Mr. Celarec, M. A. Grohar, Mr. J. Jerina, Mr. J. Jelovšek, Mr. J. Meseč, Mr. A. Nagode, Mr. J. Heraver, Mr. F. Zore, Mr. J. Založnik, Mr. T. Jesenovec, Mr. L. Mausear, Mr. A. Čepon, Mr. J. Jesenovec, Mr. F. Novak, Mr. J. Rode, Mr. J. Možina, Mr. M. Svete, Mr. I. Grzel, Mr. J. Heraver, Mr. L. Mušič, Mr. F. Ogrin, Mr. Papež, Mr. M. Ivanetič, Mr. F. Urb, Mr. L. Bizjak, Mr. A. Kern, Mr. J. Gregorka, Mr. P. Terček, Mr. F. Čepon, Mr. J. Count, Mrs. J. Založnik, Mr. J. Končan, Mr. F. Jerab, Mr. A. Istenič, Mr. F. Jerab, Mr. F. Beve, Mr. M. Cihva, Mrs. J. Sojer, Mr. A. Dolenc, Mr. F. Dolenc, Mr. V. Belec, Mr. J. Kutler, Mr. F. Sebenik, Mr. A. Brence, Mr. F. Setnikar, Mr. J. Nagode, Mr. N. Latz, Mr. F. Kozina, Mr. J. Habjan, Mr.

J. Gostiše, Mr. F. Peklaj, Mr. J. Kucler, Mr. J. Rot, Mr. J. Malovrh, Mr. A. Malovrh, Mr. J. Paisar, Mr. J. Habjan, Mr. F. Katej, Mr. F. Košir, Mr. J. Skof, Mr. A. Valentinič, Mr. A. Rupnik, Mr. F. Zdešar, Mr. V. Narod, Mr. J. Mareš, Mr. J. Jereb, Mr. J. Marold, Mr. J. Plut, Mr. J. Zahar, Mr. A. Rožnik, Mr. T. Mikš, Mr. J. Dolinar, Mr. A. Mikš, Mr. A. Pirman, Mr. F. Prestopnik, Mr. M. Kosec, Mr. F. Mivšek, Mrs. J. Varšek, Mr. A. Zupec, Mr. A. Košir, Mr. F. Smrtnik, Mr. J. Zakovšek, Mr. A. Meseč, Mr. M. Bepalec, Mr. F. Leskovec, Mr. A. Bonač, Mr. I. Meklin, Mr. F. Sustersič, Mr. J. Neimenovan, Mr. A. Čeznik, Mr. A. Lenaršič, Mr. J. Jurčević, Mr. A. Nagode.

Po 75c: Mr. F. Korenčan, Mr. F. Petrič.

Po 50c: Mr. A. Gregorka, Mr. J. Umek, Mr. V. Gosar, Mr. F. Gostiša, Mr. A. Pire, Mr. F. Pire, Mr. J. Istenič, Mr. J. Grom, Mr. F. Nagode, Mr. I. Petaus, Mr. J. Meseč, Mr. J. Camernik, Mr. A. Vrhovec, Mr. M. Zaubner, Mr. J. Janša, Mr. Skubel, Mr. F. Suhadolnik, Mrs. J. Artač, Mr. J. Grompovnik, Mr. Reje, Mr. A. Bepalec, Mr. J. Hodnik, Mr. J. Podboj, Mrs. M. Grom, Mrs. K. Susman, Mr. J. Grimsič, Mrs. Petrovič, Mr. C. Kozlevčar, Mr. J. Sifler, Mr. P. Bartel, Mr. F. Japel, Mr. M. Meseč, Mr. Kandedja, Mrs. R. Dolenc, Mr. T. Bizjak, Mr. J. Slabe, Mr. Pečlar, Mr. Zerk, Mrs. J. Železnik, Mr. F. Govekar, Mr. J. Meseč, Mr. F. Jereb, Mr. F. Suhadolnik, Mr. J. Zupančič, Mr. J. Bučer, Mr. P. Smole, Mr. A. Meseč, Mr. F. Možina, Mr. A. Gosar, Mr. A. Podboj, Mr. J. Podgoj, Mr. J. Hodnik, Mr. J. Bartel, Mr. A. Bartel, Mr. F. Setena, Mr. J. Steblaj, Mr. F. Krane, Mr. J. Brencič, Mr. F. Kržič, Mr. A. Vedovšek, Mr. J. Malovarski, Mr. J. Kutzler, Mr. J. Ogrin, Mr. J. Kern, Mr. M. Prebil, Mr. J. Lesnak, Mr. A. Nagode, Mr. A. Prosen, Mr. F. Kuha, Mr. J. Babnik, Mr. F. Osenek, Mr. J. Smole, Mrs. K. Rode, Mr. J. Novak, Mr. A. Stupar, Mr. J. Zalar, Mr. J. Košir, Mrs. N. Pogladen, Mr. A. Borštnik, Mr. F. Brence, Mr. J. Novak, Mr. I. Žontić, Mr. F. Žnidarski.

Po 35c: A. Kranz.

Po 25c: Mr. F. Svetlič, Mr. I. Kinker, Miss M. Ogrin, Mr. V. Znošnik, Mr. F. Sluga.

Ček za \$373.20 je bil poslan v priporočenem pismu na županstvo občine Polhov Gradec.

Nadalje nam je sporočil rojak Janez Gerčar v imenu nabiralec tudi sledeč:

— Prosim, da priobčite imena vseh darovalcev v vašem cenjenem listu. Vemo, da bo vzelo dosti prostora, pa upamo, da nam boste storili to uslugo, da bodo darovalci vedeli, da je bilo vse pošteno oddano, zakaj nam je vaša zanesljivost najboljši porok.

— Nabrali smo lepo svoto denarja. Mi tukaj in reče v stari domovini pa moramo biti v prvi vrsti hvaležni vam in vaši požrtvovalnosti, ker ako bi se vaš list s tako vnetjem ne zavzel za poplavljenke, bi morali poplavljenke dolgo, dolgo zaman čakati pomoči iz Amerike. Ostali slovenski listi v Ameriki so se komaj pred enim tednim zbudili. Zatorej — vsa čast vam!

Pozdrav vsem čitateljem Glasa Naroda. Hvala listu, ki se je prvi zavzel in tako uspešno vrši to človekoljubno delo!

Jugoslavia irredenta.

Slovenski fašisti.

Kdor ima med prebivalstvom na Primorskem dovolj znanec in pozna med njimi tudi slovenske fašiste, je moral zadnje dni opaziti nekaj. Med tem ko so italijanski fašisti, ki stojijo na vrhuncu svoje moči, hodili z glavo po koncu in s smehom v obrazu, so slovenski fašisti vselej, kadar so srečali kakšnega narodnjaka, povesili pred njim pogled. Judi liskarijoti so, a vendar ne toliko propalce, da bi se ne zavedali zlih dejanj in bi jih ne bilo sram radi njih.

Vendar je prepozno zanje! Le naj nosijo pogled v tleh; ne samo pred pošteni mučeniki, pred solneem jih je lahko sram.

Aretacije.

Ljudje pripovedujejo, da se je zadnje čase izvršilo precejšnje število aretacij. V mestu in na deželi. Povod so dale kakšne govornice v prvem razburjenju. Kot poročajo, so aretirali in zaprli v Gorici tudi staro gospo Koršič, mater znane učiteljske družine. Povod je bržkone kaka ovadba radi nepremišljeno izgovorjenih besed.

Slučaj Kerševan.

Čitateljem je gotovo že znano, da je bil ubit v St. Petru na Krasu mileničnik Anton Kerševan, ranjena pa mileničnika Kavčič Fr. in Kralj Ernest. Že imena sama povedo, da so bili ti ljudje Slovenci. Kakšne moralne kvalitete ljudje so to bili pa priča že dejstvo, da so zatajili sami sebe in svojo mater in vstopili v armado črnih srajc. Anton Kerševan je bil namreč doma iz Rihemberga in ni težko, da izvedemo, kako mislijo domačini o njem. Vsi enoglasno pričajo, da je bil Kerševan po svojem preteklem življenju propalca, pijanec in surovež, ki je celo svojo lastno mater pretepal. Slučaj, da ga je zadel v St. Petru nenadna smrt, ga je povzdignil v junaka. In zgodilo se je, da so morali to propalco nositi najpoštenejši možje v občini na svojih ramah in mu izkazovati največje časti. Ljudi so gonili celo od dela na polju, da so

MNOGOŽENSTVO PRI MON-PREGANJANJE SLOVENSkih

GOLIH

LISTOV V ITALIJI

Holandski misijonar pater L. Kervin, ki deluje v vzhodni Mongoliji, opisuje na zelo zanimiv način mnogoženstvo in ločitve zakonov v Mongoliji.

Mongolec sme imeti več žen. To ne nasprotuje ne deželnim zakonom, ne njegovemu verskemu poverovanju, ne narodnim šegam. O grobnostih številnih menihov (lama) ustvarja razmeče, da veliko deklet ne more dobiti moža, in da je mlado dekle veselo, če more v rodbini zavzeti mesto druge žene. Prva žena ostane gospodinja v hiši in je vedno v največji časti, ostale žene, ki jim na Mongolskem in Kitajskem pravijo "male soproge", pa jej morajo biti poslušne in jej izkavovati vse spoštovanje. Razen tega se tudi pogodi, pod katerimi se sprejemajo druge žene v rodbino, zelo razlikujejo od okolnosti, kako je pripeljal mož v hišo svojo prvo ženo. Druge žene vzame v svoj sofer brez zaroke in poročnih obredov. Otroci druge žene tudi nimajo pravice na očetovo dedščino, razen, če prva žena nima otrok.

Pogosta ločitve zakonov je velika nesreča za mongolske družine: ona pa je neizogibna posledica zakonov, ki sklepajo brez pravega medsebojnega sporazuma, o ljubezni niti ni govora, posledica nestanovitnosti značajev, svobodnega življenja in pokvarjenosti. Ločitve zakonov se izvrši brez posredovanja kake verske ali civilne oblasti, posledice pa so različne že po tem, ali želi mož zapustiti ženo ali pa gre žena od moža.

V prvem slučaju vrne mož ženo njenim staršem s tem, da pove vzrok ločitve, ali pa kar enostavno izjavi, da je ne mara več. To se vjema z mongolsko šego in nihče se na tem ne spotika. Pri tem seveda mož izgubi ovce, goveda in konje, ki jih je pri zaroki moral dati ženinih staršem kot odkupnino za hčer. Starši nazaj poslane žene pa lahko to "robo" (svojo hčer) potem spet drugam prodajo in spet dobe zanj ženo tovanjska darila, tako da imajo pač veliko interesa, čim prej pokvariti zakon svoje hčere. In ko bi mogli možje vedno dobiti nazaj tisto, kar so dali za ženo, bi bile ločitve zakonov še vse bolj pogoste.

Večkrat pa se dogaja, da žena zahteva ločitve zakonov, ker ji je življenje pri možu postalo nezno. Kadar mož zapusti svojo ženo, gre to navadno zelo enostavno. Če pa žena hoče proč od moža, brez njegovega privolenja, je stvar več bolj komplicirana. Ona mora po prej trikrat pobegeti iz sotor in vsakokrat jo morajo njeni starši spet nazaj pripeljati. Če pa v četrtri pobegete, je zakon ločen. Begunka pa ne sme vzeti ničesar sebi, in v tem slučaju morajo njeni starši možu povrniti vsa njegova darila, vsaj deloma.

Mногоženstvo in pogoste ločitve zakonov so vzrok neravnosti pri Mongolih. So tudi še drugi vzroki moralnega propadanja, nemarnost možkih in njihovo nagnenje k postopanju, pravica vsakega popotnika, da brez vprašanja stopi v sotor in da mu je kot gost dovoljeno vse, pravica mongolske žene, da gre kamor hoče in

Ljubljanski "Slovenec" piše:

Iz Slovenije ne pride v Italijo več nobeden list. Primorec nima več nikakega vira, da bi se točno informiral o razmerah v Jugoslaviji, ne ve več, kaj se godi z njegovimi prijatelji, znanici in sorodniki. Kateri Primorec nima danes v Jugoslaviji znanec, sorodnikov, bratov, sester? Pomanjkanje listov iz Ljubljane se čuti toliko bolj danes, ko je izdajanje potnih listov ustavljeno. Niti domači slovenski list ne morejo več prinašati točnih vesti iz Jugoslavije, ker nimajo na razpolago slovenskih listov. Celo v uredništvih italijanskih listov tožijo, ker nimajo več listov iz Jugoslavije; saj so skoro tudi vsi hrvaški prepoševani. V Trstu je na pr. mnogo poročevalcev italijanskih listov, ki čakajo na jugoslovanske liste, da poiščejo v njih kako vest in jo pošljejo svojim listom. Ko zavozijo brzi vlak iz Ljubljane na postajo v Postojni, ga italijanska policija kar naskoči: 4 policaji v civilni obleki, finančni stražniki in železniška milica. Posebno stikajo po listih. Ni čudno, da mora ostati vlak (direktissimo) celo uro na postojniški postaji, da zadosti, da gre list skozi cenzorske roke. Na Primorskem se ne godi dosti boljše. Mari mislite, da zadostuje, da gre list skozi cenzorske roke na podprefekturah in prekturah? Nad tem cenzorjem v mestu so še po deželi: slovenski list sme zapleniti poštar, karabiner, fašistični tajnik in vsak fašist sploh. V zadnjem času se silno množijo pritožbe naročnikov, ki ne prejema listov. Krivdo navadno zvrčajo na upravo lista! Reklamacije upravnika listov na pošta ravnateljstva ne izdajo nič. Naročniki zahtevajo naročnino nazaj. Škoda mora končno trpeti le list in s tem je namen teh šikan dosežen.

To se tiče tudi našega lista.

HUDA ŽENSKA

V malem sicilijanske mestu Leontiniu se je odigrala te dni krvava zakonska tragedija. 16-letna deklica Marija Vecchio se je poročila pred nekaj meseci s 23-letnim Cirilom Contijem. Njiju zakon ni bil srečen. Te dni je mlada žena s svojim možem obračunala. Obklela se je v moški obleko, vzela revolver ter šla svojega moža iskat. Srečala ga je na mestnem trgu. Oddala je nanj par streliv ter ga smrtno ranila. Razven nje je bila aretirana tudi njena mati, ker se domneva, da jo je nagovorila k zločinu ona.

sprejema obiske, ki so jej všeč in slično.

Pravi globoki vzrok neravnosti pa je mongolska vera v seljenje duše, pa so lame in posvečnjaki pripravljeni, da imajo še veliko posebnega življenja pred seboj in zato še časa dovolj, da se poboljšajo k moralnemu življenju. Vse to povzroča pri ženskah, da šele na 50 rodbin pride 70 otrok, od katerih možki del, ko doraste, večinoma gre med menih samce, pa tako veliko mongolsko plemo čedalje bolj tudi fizično propada in številno nazaduje, ker nima dovolj potomcev.

Peter Zgaga

Ta je iz življenja vzeta.

Ona: — Kaj?! ... Kaj takega se predrzneš reči?! ... In meni praviš kaj takega?! ... O ti prokleti osel ti ...

On: — Ne, osla me pa ne smeš imenovati. — Nisva še poročena.

*

Rojaki se iz cerkve ponavadi v oštarijo vračajo. Sedejo za mizo in pri vinu ukrepajo o dnevnih vprašanjih. Zadnjič so hvalili novega župnika, kako lepe pridige da ima.

— To je vendar težko, — je rekel možak, — vsako nedeljo ima drugačno pridigo, da res človeku seže v srce.

— On ni nič v primeri z mojo staro, — je rekel slamičkar, — ona ima vsak večer isto pridigo, sedaj bo že dvajset let, — po pridigi mi pa seže v las.

*

Mlada žena, ki je imela starega moža, se je odločila in šla k brivcu ter si dala ostrčiti lase.

Brivec je previdno odstrigel dolgo, košato kito, jo položil na mizo ter pozneje vprašal mlado gospo: — Kaj pa kita, gospa? Ali jo boste tukaj pustili?

— Seveda. Iz nje napravite baroko mojemu možu.

*

Dobrota v ljubezni je zimske-mu solne podobna.

Razsvetljuje, toda gorkote ne daje nobene.

*

Prijatelju Jožetu v Mostah pri Ljubljani naznanjam, da poslana darila še dosedaj nisem sprejel. Če je dotična gospodična, kateri je darilo izročil, izgubila darilo in moj naslov, naj bo tako dobra ter naj pride enkrat v naše uredništvo. In naj mi že vsaj pove oziroma naj mi pokaže, s čim me je hotel moj prijatelj Jože razveseliti.

*

Ženi, ki je svojega moža vse življenje preganjala, je napočila zadnja ura.

Poklicala ga je k sebi ter rekla šepetaje:

— Zdi se mi, da bo kmalu konec. Bog ve, če se bova srečala na onem svetu?

On se je odkašljal ter istotako potihoma odvrnil:

— Če te bom jaz prej zagledal kot boš ti mene, se ne bova srečala.

*

Nekateri pridigujejo božjo besedo — vsa čast jim — nekateri pa pridigujejo o dobrotah prohibicije.

Takle suhač je takole pridigoval:

— Recimo, da imam jaz tukaj veliko kad najfinejšega vina in veliko kad vode. Pa bi pripeljal sem osla, ki je petnajst ur v veliki vročini prenašal težko breme ter omedleval od žeje. Česa bi se lotil? Vina ali vode?

— Vode, — se je oglasil lahkoživček med poslušalci.

— Da, prav imate, — je pritrdil govornik vseh navdušen. — Toda zakaj? Še to mi povejte, zakaj?

— Zato, ker je osel, — se je glasil odgovor.

*

Čim obsežnejše in nasilnejše varstvene uredbe izdaja diktator, tembolj dokazuje, na kako slabih nogah stoji.

*

Bog ve, kako so Zahvalni dan praznovali tisti politiki, ki so pri volitvah propadli?

*

Ko se je kraljica Marija poslavljal od Amerike, je jokala.

Seveda, kako bi ne. Saj je še možkemu britko pri srcu, če ga odpravijo samo z lepimi besedami in praznimi obljubami. Ona je pa ženska.

*

V New Yorku je dosti ljudi, ki so se pred prohibicijo živeli ob samni vodi. In tudi sedaj žive ob vodi, sedaj v času prohibicije.

To so tisti, ki imajo svoje hiše ob Hudson ali East Riverju.

Priprave za Božič tukaj odlašate lahko do zadnjega dne, dočim morate odposlati darila svojcem v stari kraj sedaj, ako želite, da jih prejmejo za Božič.

Kot vsako leto, nalete kasnejša nakazila brez dvoma tudi letos na ovire v obliki velike zaposlenosti poštne uradov.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Upravištvo.

